View the original article

НОВИНИ | СУСПІЛЬСТВО

У столиці Росії відкрили меморіальну дошку Дзержинському як «ініціатору індустріалізації»

Радіо Свобода

21 листопада 2026, 12:44

Пам’ятник Феліксу Дезержинському демонтували 1991 року на рішення Мосради

У Москві на будівлі колишньої Вищої ради народного господарства встановили бронзову меморіальну дошку Феліксу Дзержинському, передає російська служба Радіо Свобода.

Засновник Всеросійської надзвичайної комісії керував цим відомством останні два роки життя – з 1924-го по 1926 рік. Напис на дошці називає його «видатним державним діячем» та «ініціатором індустріалізації країни».

Табличку встановили московська влада та Громадська рада при ФСБ. Роботу виконав Салават Щербаков – автор пам'ятника Олександру I біля Кремля та рельєфів для головного храму Збройних сил Росії.

На відкриття прийшли перший віцепрем'єр Денис Мантуров, помічник Путіна Володимир Мединський та голова Мосміськдуми Олексій Шапошников. Мантуров говорив про значення досвіду Дзержинського для розвитку промисловості й досягнення «технологічного суверенітету».

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:
Росія: академії ФСБ повернули ім'я Фелікса Дзержинського

«Значення ефективного державного управління, жорсткої дисципліни та особистої відповідальності за результат залишається незмінним», – цитують його слова російські новинні агенції.

Мединський назвав Дзержинського «ідеалістом-романтиком» та виступив проти знесення пам'ятників.

«І найгірше, що ми можемо робити сьогодні, це намагатися щось зламати. Знести пам'ятники під улюлюкання натовпу. Треба намагатися пам'ятати. Щоб відзначати успіхи та помилки. І робити висновки. Тому що якщо ми пам'ятати не будемо нашої історії, то всі помилки ми точно повторимо», – сказав він.

З грудня 1917 року по лютий 1922 року Фелікс Дзержинський очолював Всеросійську надзвичайну комісію з боротьби з контрреволюцією та саботажем – ВНК. Відомство стало одним із головних інструментів «червоного терору», серед іншого здійснювало масові арешти й позасудові розстріли.

Читайте також: РПЦ назвала «образою» встановлення пам'ятника Дзержинському в окупованому Криму

Після передачі повноважень ВНК Державному політичному управлінню при НКВС 1922 року Дзержинський керував Державним політичним управлінням, а з 1923 року до своєї смерті 1926-го – Об'єднаним державним політичним управлінням (ОДПУ). Його роль у політичних репресіях на меморіальній дошці не згадується.

Великий пам’ятник Дзержинському у Москві було встановлено біля будівлі КДБ, правонаступницею якого вважається ФСБ, на Луб’янці 1958 року. 1991 року його демонтажу домагалися демонстранти після провалу путчу ГКЧП, вважаючи його одним із символів радянського режиму та репресій. Пам’ятник демонтували на рішення Мосради, щоб уникнути стихійного знесення. Наразі він розташований у парку «Музеон».

2023 року зменшену копію пам’ятника встановили перед штабквартирою Служби зовнішньої розвідки в Ясеневі.

У квітні 2015 року Верховна Рада України ухвалила закон про засудження комуністичного й нацистського режимів. Перейменованому на його честь місту Дніпродзержинськ на Дніпропетровщині повернули історичну назву Кам’янське. Низку пам’ятників Дзержинському в Україні демонтували.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Розстріли у Сандармоху. 10 фактів про масове убивство представників української еліти

ПІДПИСУЙТЕСЯ НА TELEGRAM РАДІО СВОБОДА

Новини | Новини | Суспільство

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.